

[21]

№ 480

STAN PLEBANII ONIKSZTAŃSKIEJ PODCZAS
WIZYTY GENERALNEJ ODEMNIĘ, KSIĘDZA JÓZEFA
ZABIELSKIEGO, KANONIKA INFLANTSKIEGO,
DZIEKANA WIŁKOMIERSKIEGO,
PLEBANA ŻEJMEŃSKIEGO,
SPORZĄDZONY I ZWERYFIKOWANY
ROKU 1784 MCA JANUARIU 30 DNIA

KOŚCIÓŁ

Kościół onikszyński staraniem jw. jks. Jana Łopacińskiego biskupa żmudzkiego, prałata scholastyka katedralnego wileńskiego, około roku 1757 pod tytułem Ś. Mateusza apostoła i ewangelisty założony i po gzymsy wyprowadzony. W roku zaś 1762 po objęciu tej plebanii przez wjs. Kazimierza Prozora kanonika wileńskiego dokończony jest, a roku 1769 poświęcony. W nim kaplica z lewego boku pod tytułem Ś. Mikołaja wymurowana aż do gzymsów w ścianach, czeka dokończenia. Z prawego zaś boku druga, pod tytułem Ś. Anny, fundacji wjpp. Żaglów, wymurowana z fundamentów w roku 1776 za terażniejszego plebana, która wewnątrz ozdobiona jest wymalowaniem na optykę ołtarza i obrazu. Co się tycze wewnętrznej kościoła tego sytuacji, ma w sobie sklepy 2 murowane z kratą żelazną, a pawiment ceglami wyścielany, z wierzchu zaś zasklepiony. W nim okien wielkich w ołów oprawnych sześć w ramach popielato malowanych. W chórze okno jedno, także w ramach malowanych, w ołów oprawne. W bramie do kaplicy z lewego boku zamurowanej okno okrągłe, w ołów oprawne. Drzwi kościelne podwójne z furtką, futrowane, na zawiasach potrójnych, a u furtki para zawiasów z zaporą drewnianą do zamykania. Chór murowany na filarach w pośrodku dwóch, przy ścianach zaś kościelnych w połowach także, niebielony, nad drzwiami kościelnymi. Organ w chórze nowy, z dwoma miechami, kosztem wjp. Jana Chlewińskiego stolnika rzeczyckiego od 10 głosów wystawiony i biało z pozłotą skrzydeł malowany, i 10 skrzyni szkła na okna w roku 1769 [podarowane]. W pośrodku kościoła po lewym od wejścia boku ambona stolarską robotą różnym drzewem wysadzana. Przy ołtarzu wielkim dwie ławki z konfesjonałami i kratami z balasików toczonych. Także dwa konfesjonały

osobne poboczne stolarską robotą, i drzewem różnym wysadzone, kosztem jw. jks. Naruszewicza koadjutora smoleńskiego sporządzone. [l. 103v]

Ołtarz wielki na murze malowany na optykę, obrazów w nim dwa, większy Ś. Mateusza apostoła, mniejszy w górze Ś. Kazimierza, w ramach z konchami pośrodkach połączonych. Mensa murowana, z trzema gradusami tarcicami okrytymi. Ciborium stolarskiej roboty zielono malowane, na wierzchu w górze tabernaculum lustrowe, z trzema gałkami i krzyżem lustrowym pąsowym, w roku 1779 sprawione.

Ołtarz a parte Evangelii obiciem papierowym, częścią materyjką różnego koloru ozdobiony, w nim effigies Christi Domini Crucifixi, w górze obraz Ś. Tadeusza apostoła.

Ołtarz a parte Epistolae takież częścią papierowym obiciem ubrany, obraz w nim Ś. Anny, w górze Pana Jezusa Ukrzyżowanego wyrażenie w obłokach.

Zakrystia a parte dextra z przyjscia od plebanii murowana, niewielka, z końca jednego tynkowana i bielona, z oknami dwoma w ołów oprawnymi i z kratami żelaznymi, dachówką kryta. Drzwi jedne z wejścia futrowane na zawiasach z zamkiem krytym angielskim, drugie zaś do kościoła podwójne fasowane, sinio malowane, na zawiasach podwójnych. [Zakrystia] sklepiona, pobielona, z piecem kafowym i z kominem wyprowadzonym. Szufłady we trzy rzędy do składania aparatów, których w liczbie 9, popielato malowane, stół obity cyratą czarną. Szafa na boku w murze do złożenia kielichów, drzwi mająca podwójne na zawiasach bez zamku popielato malowane. Zwierciadło nad stołem duże. Lawaterz cynowy dobry. Altarii znajdują się, nie wiadomo od kogo fundowane, tak jak i kościół, i czy są udzielne i zjakimi obligacjami, gdyż papiery są wszystkie u wjks. Steckiewicza komisarza. Festa są na Ś. Mateusz, na Ś. Joachim i na Ś. Anną przy znacznym konkursie ludu. Obrazu cudownego nie ma. Obligacji na tydzień 6, prócz Mszy parafialnych niedzielnych. Kościół bez wież i facjaty, dachówką kryty.

SPRZĘT KOŚCIELNY

Monstrancja srebrna, połączana cała, w promieniach podwójnych, kamuszkami różnego koloru koło cyfry czeskimi, z melchizedekiem połączanym, i futerał do niej w skórę oprawny z zawiaskami i kruczkami.

Puszka srebrna, intus połączana, spora.

Kielichów tam intus, quam ab extra połączanych z patynami 3.

Kielich takież połączan bez patyny 1.

Kielich mały z patyną intus połączany, z futerałem drewnianym.

Pacyfikał srebrny, częścią połączany, z relikwiami drzewa Krzyża Ś., na co jest i indult autentyczny.

Krzyż srebrny spory cum effigie Christi Domini Crucifixi, z relikwiami SS. MM. Rustici et Adamanti.

Patynek do chorych intus połączanych z nakrywkami połączanymi 2.

Koron srebrnych połączanych u ołtarza Ś. Anny 3.

Korona cierniowa srebrna u Pana Jezusa. [l. 104]

Koron małych srebrnych w noszącym ołtarzyku 3.

Promienie srebrne u Ś. Joachima 1.

Tabliczek srebrnych gratia voti sprawionych 10.

Tablica srebrna z napisem nadgrobką u Ś. Anny.

Lusterko małe z obrazkiem u Ś. Anny szklane.

Ornat czerwony w kwiaty złote, z kolumną zieloną partyrową w kwiaty srebrne, kampaną w koło srebrną, a kolumną galonem złotym ozdobiony, podszyty kitajką białą, z stułą, manipularzem, bursą.

Ornat biały sztofowy w kwiaty różne, cały galonem złotym obłożony, astrachanią zieloną podszyty, z stułą, manipularzem, velum, bursą i palką, stary.

Ornat biały sztofowy w kwiaty srebrne czerwone, kampaną bantajerową w koło, a pośrodku galonikiem srebrnym obłożony, z stułą, manipularzem i całym ubiorem na kielich.

Ornat zielony bogaty sztofowy w kwiaty duże złote, z kolumną białą lamową w kwiatki małe rzadkie, kampaną srebrną szeroko ozdobiony, podszyty kitajką karmazynową, z stułą, manipularzem, velum i palką, ofiarowany od jw. jp. Zyberkowej wojewodziny inflantskiej roku 1770.

Ornat biały bogaty lamowy w kwiaty zielone, z kolumną lamową, kolorem susowym, kampaną srebrną ozdobiony, kitajką różową podszyty, z stułą, manipularzem i całym na kielich ubiorem, który wjp. Chlewiński stolnik rzeczycki aplikował.

Ornat niebieski sztofowy w kwiaty srebrne duże, kolumna cielista w kwiaty srebrne różne, kampaną w koło srebrną, a galonem srebrnym kolumna ozdobiona, kitajką podszyty ceglata, z stułą, manipularzem i z całym na kielich ubiorem. Bractwa Ś. Anny, od Piotra Jodela ofiarowany.

Ornat czerwony z kolumną sztofową kolorem ciemnym w kwiaty duże, galonem obłożony srebrnym, astrachanią podszyty niebieską, z stułą, manipularzem i całym na kielich ubiorem, od wj. pani Truskowskiej sprawiony.

Ornat paplinkowy stary, z kolumną kitajki żółtej, galonikiem bantajerowym obłożony, czerwonym płótnem podszyty, z stułą, manipularzem.

Ornat stary adamaszkowy, z kolumną czerwoną adamaszkową, kampaną żółtą obłożony, podszyty astrachanią.

Ornat zielony stary kitajki zielonej, z kolumną, galonik w koło bantajerowy astrachanią czerwoną podszyty, z stułą i manipularzem.

Ornat żałobny aksamitny, z kolumną, pruskim niebieskiego w koło [l. 104v] galonem złotym obłożony, astrachanią czerwoną podszyty, z stułą, manipularzem i całym na kielich ubiorem.

Ornat żałobny gredurowy, z kolumną niebieską gredurową, nadnoszony,

girandką białą obłożony, astrachanią niebieską podszyty, z stułą, manipularzem.

Ornat stary żałobny kamlotowy, z kolumną niebieską w paski, z galonikiem bantajerowym, dnużkiem niebieskim podszyty, z stułą, manipularzem i całym na kielich ubiorem.

Kapa bogata nowa, sztofowa, na białym dnie w kwiaty srebrne i różne, z listwą niebieską lamową, kaptur lamowy z frędzelką złotą i trzema wstęg różowych różyczkami, galonem złotym w koło obłożona, brzezi niebieską kitajką podszyte, cała zaś astrachanią niebieską, spinki duże srebrne.

Kapa białego adamaszku, nadnoszona, listwa czerwona adamaszkowa, kaptur czerwony adamaszkowy, galonem żółtym bantajerowym obłożona, żółtą podszyta astrachanią, haftki srebrne duże.

Kapa żałobna gredyturu fioletowego, listwa gęsiej skórki, zażywana, białym bantajerem obłożona, czarną podszyta astrachanią, spinki srebrne, do niej stuła czarnego lustryna.

Alba holenderskiego płótna z korunami szerokimi w kwiaty.

Alba płótna holenderskiego z korunami szerokimi w kwiaty w bokach, zaś alby korunka wązka dana.

Alba płótna szwabskiego z korunami szerokimi siadkowymi.

Alba holenderskiego płótna nowa z korunami szerokimi płóciękowymi, podszyta karmazynową astrachanią.

Alba szwabskiego płótna z korunami holenderskiej roboty szerokimi, podszyta karmazynowem gredyturum.

Alb tkackich reparowanych bez korun 3.

Humerałów tkackich starych 15.

Korporałów dobrych różnego płótna 18.

Puryfikaterzów różnych 30.

Podpalek płóciennych 15.

Pasek jedwabny karmazynowy z frędzlami złotymi.

Pasków włóczkowycy zażywanych 2.

Pasków nicianych zażywanych 4.

Towalnia batystowa nowa, wyszywana jedwabiem różnym w kwiaty różne złotem przetykana, kampaną złotą wzdłuż ozdobiona.

Towalen szwabskiego płótna włóczką wyszywanych 2.

Towalen czyli namiotek różnego płótna 20.

Towalen z korunami 5. [l. 105]

Ręczników ołtarzowych 10.

Siatkowych kawałków 2.

Komż dla księży płótna szwabskiego i tkackiego 5.

Komż nowych tkackich dla chłopców 6.

Komż przynoszonych dobrze 2.

Burs w różnej materii zażywanych z dzwonkami 3.

- Lichtaržów wielkich cynowych, každy po funtów 18, par 3.
 Lichtaržów mniejszych cynowych par 3.
 Lichtaržów małych cynowych par 2.
 Lichtaržów drewnianych, większych i mniejszych, par 6.
 Relikwiaržów cynowych cum Agno DEI para 1.
 Relikwiaržów cynowych z relikwiami par 3.
 Kociołek cynowy na święconą wodę 1.
 Kociołek mosiężny czyli miednica do umywania rąk 1.
 Ampułek cynowych z tacami cynowymi par 3.
 Waza cynowa z nakrywką do chrztu z łyżką cynową 1.
 Vascula pro oleis sacris 1.
 Vascula do chorych cynowe i mosiężne 2.
 Trybularz mosiężny i łożka cynowa 1.
 Krzyż cynowy bracki litowany 1.
 Antependium drojetowe z kolumnów 5, w kolorach zielonym, czerwonym i żółtym 1.
 Mszałów nowych in 4to majori z futerałami 3.
 Mszał stary na chórze 1.
 Mszalików żałobnych starych 2.
 Agenda wielka in folio 1.
 Agendki małe dwie. Ewangeliczka 1.
 Chorągiew polna karmazynowej kitajki, w pośrodku obraz z jednej strony Pana Jezusa Ukrzyżowanego, z drugiej Najświętszej Panny, z drzewcem malowanym i połączoną gałką.
 Chorągiew takoz karmazynowa z krzyżem białym kawalerskim.
 Proporców takiejże materii para 1.
 Chorągiew procesjonalna adamaszku karmazynowego z frędzlami jedwabnymi, sznurami włóczkowymi, obrazami po obu stronach malowanymi Ś. Jerzego i Opatrzności Boskiej, na wierzchu krzyżem mosiężnym pobielanym 1.
 Chorągiew żółta drojetowa, na niej obraz Pana Jezusa i Najświętszej Panny, z frędzlami 1.
 Chorągiew biała drojetowa z obrazami Ś. Macieja i Ś. Katarzyny, z frędzlami, z kutasami 1.
 Chorągiew karmazynowa drojetowa z obrazami ŚŚ. Kazimierza i Krystyny, z frędzlami 1. [l. 105v]
 Chorągiew żałobna harusowa, z obrazami na obu bokach Pana Jezusa i śmierci odmalowanymi, z frędzlami 1.
 Proporców z niebieskiej i białej kitajki para 1.
 Ołtarzyk bracki ponośny nowy, snycerskiej roboty, fangultem połączony i wizerunkiem różnych farb ozdobiony, na blasie miedzianej malowany, z jednej

strony Ś. Mateusza apostoła, z drugiej Jezus, Maryja, Anna. Zasłonki u tego ołtarzyka jedne zielonego sztofu w kwiatach złotych i złotą kampaną, drugie żółte atlasowe nowe w paski i kwiaty różne z kampanką złotą, antependium karmazynowej kitajki, kapa do nakrycia nowa cyraty czarnej.

Ołtarzyk 2gi ponośny bracki pozłacany, z dawna i po części pozłota opada, w nim obrazy Ś. Joachima i Anny, zasłonki drojetowe karmazynowe, drugie niebieskiej mory, także zasłonek gazowych par dwie, bawełniczych para jedna szkaplerzy wyszywanych złotem i tkanych z jedwabiu par dwie, antependium w kostki pół drojecikowe. Kapa z cyraty czarnej.

Sukno czerwone we trzy brety do wielkiego ołtarza.

Krzyż drewniany na procesję.

Krzyżów lustrowych białych, w roku 1779 sprawionych 2.

Krzyżów z mosiężnymi pasyjkami 2.

Krzyżyk mosiężny na postumencie takimże 1.

Całun sukienny czarny z krzyżem białym.

Baldachim sztofowy na dnie białym w kwiaty różne, podszyty kitajką karmazynową, z frędzlami w koło złotymi oraz złotą kampaną i w bokach galonikiem złotym ozdobiony, z kaprą do nakrycia czarną cyratową.

Cieniów w kolorach dętych par 2.

Kanonów lustrowych nowych, 1779 sprawionych, sztuk 3.

Kanonów dawnych starych sztuk 6.

Obrazów różnych starych 5.

Statua malowana Resurrectionis Christi.

Poduszek z włóczki ołtarzowych para 1.

Biret sukienny.

Trumna pro exequiis jasionowa fugowana.

Portatylów z relikwiami 4.

Relikwiarzyk mały za szkłem cum Agno DEI.

Kilimek prosty stary.

Sygnatura pomierna na kościele.

W rogu cmentarzowym na słupach okrytych dranicami dzwonów [*l. 106*] zawieszonych 3.

Dzwonków małych ołtarzowych 5.

Dzwonek przy zakrystii zawieszony 1.

Kotłów miedzianych na chórze dobrych 2.

Moździerzów spiżowych, każdy po funtów 120, sztuk 3.

Żelaz do pieczenia hostii 2.

Karbonki brackich mosiężnych z zameczkami 2.

Karbona żeściana z zameczkiem 1.

Skrzynia bracka duża okuta z zamkiem.

Szczypców większych i mniejszych 2.

Za probostwa jw. ks. Adama Naruszewicza biskupa koadiutora smoleńskiego sprawiony grób Pański częścią z tarcic heblowanych, częścią z blejtramów płóciennych, tenże grób malowany.

Lampa łożowa zawsze się pali z funduszu.

Cmentarz wkoło parkanem czesanym w słupkach dębowych opatrzony i do koła wierzbą z rzadka osadzony. Z wejścia do kościoła forta we czterech słupach jasionowych. Wrota podwójne z sztaketów jasionowych na zawiasach. Po bokach furtki podobnie sztaketowe, na zawiasach żelaznych z zaszczepkami żelaznymi.

SZPITAL

Na kształt szpitalu dom jest murowany na dole, pod izbą ich mci ks. ks. komendarzów, mający izb dwie z komorami po okien 3, z piecami, bez funduszu, w którym mężczyzn 4 i kobiet 4. Powinność ich – usługować kościołowi; żyją z jałmużni.

PLEBAN

Plebanem jest jw. jks. Adam Naruszewicz biskup koadiutor smoleński, pisarz wielki W. Ks. Litt., sekretarz Rady Nieustającej, kawaler orderów Orła Białego i Ś. Stanisława. Lat mający 53, posyduje od roku 1773. Edukował się i wyświęcił u ks. ks. jezuitów, ma beneficium niemeczyńskie i cimkowickie, od króla jmci terażniejszego jest prezentowanym bez żadnego zakwestinowania. Wikariuszów ma dwóch – ich mciów ks. ks. Jerzego Pruszaka i Sylwestra Breiksza, kanoników regularnych de Poenitentia, od lat dwóch, liczących wieku swojego po lat 40, zdatnych do posług kościelnych, mówienia kazań. Pensji biorą po złotych polskich 300.

BRACTWA

Bractwo jest Ś. Anny, kiedy i od kogo wprowadzone – niewiadomo. Urzędnicy byli spisani w roku 1745. Dochody ma z kwesty, którymi zawiaduje jw. jks. pleban. Na oporzadzanie ołtarza swego i sprzętu potrzebnego dochody bywają obracane. Ma swoje ustawy, urzędników i powinności, ołtarz Ś. Anny, sprzęt co do kielichów, ornatów etc. Uroczystości są na Ś. Annę i Ś. Joachim z Rzymu nadane. [l. 106v]

ZAKONNICY

Zakonników w tej parafii żadnych nie ma.

PLEBANIA

Plebania w powiecie wiłkomierskim od ś. p. wjks. Kazimierza Prozora kanonika katedralnego wileńskiego w roku 1767 wymurowana, od kościoła odległa o kroków 120, kryta dachówką, do połowy potynkowana, z dachem łamanym z czterma kominami. Sień z oknami dwoma szklanymi w ramach podwójnych, drzwi na zawiasach z klamką. Naprzeciw tychże drzwi kuchnia z pokojkiem z sufitem z dylów danym, okien 2, drzwi na zawiasach podwójne. Z sieni po prawej stronie drzwi podwójne do stołowej na zawiasach z klamką, w której okien na dziedziniec 2, szafa kredensowa, naprzeciw kominek, sufit z tarcic tynkowany. Od kominka na lewo drzwi pojedyncze na zawiasach z zamkiem francuskim. Piec w nim kaflowy i kominek, okien dwoje podwójnych, sufit takiż. W prawej stronie drzwi do garderoby na zawiasach, okno 1, sufit z dylów. Z pierwszej izby stołowej drzwi podwójne na zawiasach żelaznych z zamkiem francuskim. Wchodząc pokoi z sufitem malowanym i kominkiem, okien w ołów oprawnych 2. Piec zielony po połowie. Do sypialnego pokoju wchodzący drzwi futrowane na zawiasach, okno 1. Z niego drzwi do garderóbki z zamkiem francuskim.

W drugiej stronie nieskończone pokoje bez okien, sufitów, pieców. Pod tąż plebanią w tyle sklep murowany z drzwiami na zawiasach, z klamką i zamkiem.

Stajnia nowa, słomą kryta, z wozownią i swirońkiem pod jednym dachem, z drzwiami na zawiasach i klamkami.

Lodownia blisko cmentarza, słomą kryta.

Spichlerz na dwa piętra z gankiem, słomą kryty. Drzwi na zawiasach z klamką i zamkami.

Budynek czeladny stary, reparacji potrzebujący.

Browar z piekarnią za ruczajem, słomą kryty, stary, w nim kocioł miedziany wmurowany od wiader 13 stary.

Gumno wielkie z jedną osiecią, pod łopatą kryte, dobre.

Obora pomierna, mająca chlewków małych 6, nowa, słomą kryta.

Odryna z starego przesypana drzewa, niewielka.

Budynek nowy dla ks. ks. wikariuszów, gontami kryty, nad szpitalem. Do sieni drzwi podwójne, w lewej stronie izba z komorą, drzwi na zawiasach z zamkiem francuskim. W 1wszej izbie okien 4 w drzewo oprawnych, piec kaflowy z kominkiem, kuchenką w sieniach z kominem wyprowadzonym. Z drugiej strony izba z komorą, drzwi na zawiasach, piec zielony z kominkiem, okien 4 na zawiasach z kruczkami.

Ogrodu fruktowego nie ma, tylko warzywny.

Wysiewu przy plebanii w każdej zmianie po beczek 9 żyta. [l. 107]

FOLWARK

Folwark nazwany Elmiszki, nowy, zakłada się na miejscu przeniesionych ludzi, o półtorej mili od plebanii, w jednym obrębie. Graniczy dwoma stronami z starostwem onikszyńskim, a dwoma z różną szlachtą przyległą. Zamiany potrzeby nie widzę, granic wątpliwych żadnych nie ma. Dyferencja mała z starostwem onikszyńskimo dwa morgi gruntu sianożętnego od lat dwóch zachodzi, o którą żadna prawność nie rozpoczęta.

W cyrkumferencji całej rzeczonoego folwarku gruntu znajduje się w trzech zmianach włók koło 15 nierozmierzonoego.

W mieście ma jurysdycczanów w liczbie 18 z gruntami sobie wydzielonymi. Miast i miasteczek nie ma żadnych. Wiele by było gruntu – niewiadomo. Jeziorka ma 2 nierybne. Gruntu poddani mają włók 70 i pół, zasiewa w folwarku żyta z pszenicą beczek wilenek komisyjnych 11. Urodzaj średni bywa, siana wozów miewa 150. Budynki folwarczne, mieszkalny dom, świren, stajnia, odryna, gumno – te wszystkie budynki nie są zakończone. Jest namiestnik w nim, gospodynia, pastuch. Podymnego z plebanii płaci się złotych polskich 485, czopowego – złotych 51, soll. – zł. 5 gr. 28 i pół, subsidii charitativi na ratę jedną złotych 238 i groszy 15.

Do chorych księza na swoich koniach jeżdżą, czasem na ludzkich.

STAN PODDANYCH

Beneficium onikszyńskie ma poddanych 104, pustek zaś 7, jurysdycczanów 18. We wsiach Kałwele i Miedzirole, o półtorej mili od plebanii, chat znajduje się 18.

We wsiach Kroszty, Papiszki i Miluny, o mil 12 od plebanii, chat 24.

W Migancach wsi o mil 4 – chat 22.

Wieś Ludyszki, o ćwierć mili, ma chat 7.

W zaścianku Bate, o półtorej mili, chat 2.

W zaścianku Elmiszki, o półtorej mili, chata 1.

Jurysdycczan placowych chat 14.

Powinność co do czynszu, robocizny, podrózczyzny ma w swoich inwentarzach komisarz wyznaczony.

Karczem w miasteczku do plebanii należących 2.

Karczemek czyli szynków po wioskach sześć.

PARAFIA

Onikszyńska parafia graniczy z parafiami świadocką, traszkuńską, kowarską, kurklańską, wiżuńską, skiemiańską, subocką. Długość parafii mil

trzy, szerokość – mil dwie. Do granicy parafii świadoskiej od kościoła półtorej mili, do traszkuńskiej mil dwie, do kowarskiej granicy mila 1, do kurklańskiej pół mili, do wiżuńskiej półtorej mili, do skiemiańskiej mila 1, do subockiej mil dwie. Kolacji jest królewskiej. Dworów siedem znajduje się, [l. 107v] to jest:

Dwór Oniksztyński, którego fundum w mieście, z folwarkiem o ćwierć mili odległym, jw. Jana Zyberka wojewody brzeskiego litt., w którym dzierżawcą jp. Stanisław Mojgis budowniczy wiłkomierski. Ma wiosek 15, zaścianek 1. Grąbiny o mili 2, Gile o ćwierć mile, Siemienieszkiele o ćwierć mili, Bikiuny o pół mili, zaścianek Kołduniszki o pół mili, Etminiki o pół mili, Wojasze mila, Podzie mil 2, Aniuny mil 2, Szawle mila i pół, Rubiki mila, Biczany 3 ćwierci mili, Żezumbra pół mili, Kiszkiele pół mili, Stworzańce pół mili, Kotlarze pół mili.

Dwór Szłowiański wjp. Kuszelewskiego sędziego grodzkiego wiłkomierskiego, o pół mili. Wioski Szłowiany o pół mili, Skapiszkiele o pół mili, Dworzańce pół mili, Abramiszki mila i pół, Wojewodziszki mila i pół, Ożubole mila i pół, Wojszwiliszki mila i pół, Bierżaniszki mila 1.

Dwór Pieniański jo. księżnej Czartoryskiej kanclerzynej \W. Ks. Lit./. Wsi 8, zaścianków 2. Dewenie mil 2, Zaiczierce pół mili, Siemieniszki mili pół, Piktagole 3 ćwierć mili, Zabole zaścianek 3 ćwierć mili, Posmady mila 1, Androniszki mila 1, Łotowa mila, zaścianek Klimiszki 3 ćwierć mili, Wigańce pół mili.

Dwór Greżański wjp. Józefa Balcewicza starosty łojciewskiego z wioską, Powtórniko mil 2, Dziedziuliszki mil 2.

Dwór Peliski wjp. Józefa Lachnickiego skarbnika wiłkomierskiego, o mil 2. Wioski: Waleczki o mil 2, Złobiszki o mil 2.

Dwór Pelisze wjp. Pietkiewicza podstolica wiłkomierskiego, o mil 2. Wioska Pelisze o mil 2.

Dwór Burbiszki wjp. Iwanowskiego starościca mińskiego, o milę 1. Wioski: Burbiszki mila, Wazgiele pół mili, Norańce mila. W tym dworze zastawnicy exdiwizyjni, a w Norańce zastawnik wjp. Chojeckiego.

Folwarki szlacheckie y okolice. Pograżele jpp. Jakuba, Józefata i Antoniego Symonowiczów, o mile i pół, Greżany jpp. Kazimierza Pańkiewicza i Franciszka Żebrowskiego, o milę i pół, Dobusze wjp. Michała Merfeldta strażnika wiłkomierskiego, z wioską Kirki. Item Dobusze jp. Łojby, te odległości o milę i pół, Elminiki wjp. Stanisława Chojeckiego starosty rudnikowskiego, rotmistrza powiatu wiłkomierskiego, z wioską Wazgielami, o pół mili. Okolica Drobysze mila, okolica Pienianki o 3 ćwierci mili, folwark Łojgiedzie wjp. Stanisława Mojgisa budowniczycy wiłkomierskiego, z wioską Lawkogole, o ćwierć mili, Kurkliki jp. Tougina rotmistrza powiatu wiłkomierskiego, z wioską Pieczule, o milę, Rogolszczyzna jp. Mikołaja Kiełpszy skarbnika wiłkomierskiego, z wsią Wojszwiliszki – mila, okolica Wojtutyszki pół mili, wieś Sedejki wjks. Bohusza plebana wiłkomierskiego – mile 2.

Miasto Onikszyt ma mieszkańców katolików domów 70, żydów zaś mieszkających domów 40, tatarów mieszkających nie masz. Sztab od pułku Przedniej Straży wojska litt. komendy wjp. Baranowskiego pułkownika w Oniksztach do czasu, nie na zawsze konsystuje, z tatarów i katolików szeregowych złożony, lecz tych pewnej liczby naznaczyć nie można, przybywa i ubywa onych podług wyciągających ordynansów, co się ma także i o szeregowych rozumieć.

Dyzunitów moskalów, burłakami zwanych, osób 13 zamieszkuje. Osób żydowskich dorosłych i niedorosłych obojej płci w mieście i po karczmach w różnych wioskach 540 w tej parafii znajduje się. Żydowska szkoła w mieście nowa, od kościoła na ustroniu wystawiona, na której zabudowania konsens wydał jw. jp. Zyberk wojewoda brzeski litewski jako starosta onikszytński. Ta kosztem kahału własnym wystawiona.

Kaplic w tej parafii znajduje się 3. Z tych pierwsza w Peliszach, w której aparaty do Mszy potrzebne znajduje się, i inne przynależności, [l. 108] Msza jednak rzadko w roku odprawuje się. 2ga w Androniszkach, która także ma aparaty i inne potrzebne przynależności, lecz Msza nigdy nie odprawuje się, i zawsze zamknięta. 3cia w Greżanach tytuł tylko nosi, nigdy zaś w sobie nie miewa Mszy, bo aparatów własnych nie ma.

Mogił w tej parafii znajduje się chrześcijańskich oparkanionych 4, to jest w wiosce Peliszach, Bikunach, Czekańcach i Szawlach, nieoparkanionych, zarosłych, zaniedbanych, znaki tylko zastarzałe wyświadczających 18.

Jarmarki już wyżej pod festami opisane co do wielości i czasu videatur. Felczerów żydów 2 w mieście Oniksztach znajduje się, lecz ci nic nieznający, bałamuci, nieumiejętni sztuki lekarskiej ani cyrulickiej i wcale do leczenia niesposobni i głupi, tytuł tylko próżny noszą. Osób sekreta chorób leczyć mogących czy się znajdują, nie wiadomo. Toż o zabobonach i zabobonnikach wiadomości i przeświadczenia powziąć nie można. Ubogich, mimo kościelnych, osobno w szpitalu wyrażonych, przy kościele nieustannie bywających i po wioskach różnych tej parafii przytulisko mających znaleźć się może osób obojej płci w liczbie 46.

SZKOŁA

Szkoły parafialnej ani w mieście, ani na wsiach żadnej nie masz, ni dyrektora, ni uczących się.

SUMY

Sum kościelnych directe przysługujących kościołowi onikszytńskiemu, funduszowych czy legacyjnych, żadnych teraz nie masz. Mogli te być kiedy,

lecz kto je zatracił z plebanów dawniejszych, gdzie obrócił, podział lub jak rozporządził, śladu żadnego nie zostało, a wiadomość dawność zatarła z inkursji nieprzyjacielskich, zaborów, rabunków wyświadczają dokumenta kościelne, o tych videatur niżej w rejestrze tychże. Z tym wszystkim sumy brackiej Ś. Anny było zebranej w gotowym groszu złotych polskich 3.186 legacyjnej, ta wszystka suma pożyczonym sposobem dana jest w roku 1755 za umówionym rocznym procentem przez wjks. Jana Łopacińskiego scholastyka prałata wileńskiego, na ówczas proboszcza oniksztyńskiego, wjp. Tomaszowi Kuszelewskiemu podczaszemu powiatu wilkomierskiego na oblig, który w oryginale z listem na przyznanie poświadczą zostający. Od rzonego roku ni procent nie dochodzi żaden, ni sumy kapitałnej odebrać od sukcesorów nie można, zaniedbana przez następców plebanów prawność i żadnego procederu o sumę wyż wyrażoną nie rozpoczęto.

BIBLIOTEKA

Książki kościelne te są. Concordantia biblica in 4to majori, tomus 1. Theologiae moralis Bosenbaum in 4to, tomi 2. Petri Schenkeli Oratoris latini Contiones in 4to minori, tomi 1. Samuela a S. Floriano Scholarum Piarum Kazań polskich in folio, t. 1. Francisci Hoger S. J. Sylva cogitationum sacrarum in 8vo minori, t. 1. Żywot P. Jezusa po litewsku in 4to majori, tomus 1. Bartholomaei Ricci Orationes 10 in 8vo minori, tomus 1. Elenchus mortuorum et vivorum ecclesiae Onixtynensis in folio scriptus.

DOKUMENTA

Regestr dokumentów kościelnych alfabetem wyrażonych z opisaniem na co służących to jest:

Pod literą A gruntujące fundusz plebanii.

1519 roku prawo darowne od Hryhora Ościka wojewodzica trockiego na chłopa Butryma z żoną, z dziećmi i całym gruntem jego osiadłym, Krosztom przyległym, plebanii oniksztyńskiej dane.

1526 junii 3 kopia dekretu ugodliwego między plebanią oniksztyńską a jp. Bohdanem, względem granic plebanii oniksztyńskiej pod samym [l. 108v] miasteczkiem, od kscia Radziwiłły wojewody wileńskiego uczynionego sądem polubownym, autentyk ruski z kopią polską.

1533 julii 12 kopia przywileju króla Zygmunta, aby co rok po 2 kamienie wosku dawano z starostwa pieniańskiego na kościół oniksztyński.

1535 julii 12 postanowienie tegoż króla Zygmunta, aby za 2 kamienie wosku do kościoła oniksztyńskiego powinne po 2 kop groszy litt. z Pienian płacono.

1540 junii 6 potwierdzenie funduszu kościoła i plebanii onikszyńskiej przywilejem danym od króla Zygmunta, gdzie się wyraża to wszystko, co w samych Oniksztach i poblizu dostało się plebanii. Trzy są kopie tego konfirmacyjnego przywileju.

1605 8bris 4 extract testamentu Walentego Kryszyńskiego, w którym się legacje na kościół onikszyński wyrażają po rusku.

1612 9bris 13 dekret ziemski wiłkomierski w sprawie plebanii onikszyńskiej z jp. Wołowiczem o zatrzymaną dziesięcinę z Jurgiszek i Świętorecków i o zabranie dokumentów funduszowych plebanii. Autentyk i kopia.

1616 Xbris 13 dekret powtórny ziemski wiłkomierski przeciwko jp. Wołowiczowi o zabranie dokumentów funduszowych i o dziesięcinę.

1655 Xbris 20 proces nomine wjks. Chodkiewicza biskupa wendeńskiego, plebana onikszyńskiego o zabranie papierów funduszowych przez Chomańskiego hetmana wojsk moskiewskich.

1726 7bris 2 indult na kościół androniski ad Sacra facienda.

1757 Xbris 5 wlewek obligu na talarów 50, od jp. Kozakowskiej kościołowi onikszyńskiemu dany.

Regestra dawanej od roku 1561 i zaległej dziesięciny należącej kościołowi onikszyńskiemu.

Dokumenta zawierające się w fascykule pod literą B, gruntujące fundusz altarii.

1524 roku febr. 24 kopia funduszu altarii Ś. Anny i innych ŚŚ. Patronów na wsi Migańcach i Niestanowiczach i na gruntach Niestanowiczom przyległych, z przydaniem dwóch poddanych wieczystych i dziesięciny wiecznej z dobr innych, od jp. Macieja Stachowicza, z obowiązkiem dwóch Mszy ŚŚ. co tydzień, jednej za grzechy, a drugiej za dusze fundatorów altarii.

1533, indikt 6, prawo przedażne od Zofii Piotrowej różnych gruntów i sianożęci w jednym obrębie Macowszczyzna nazwanych, w pieniańskiej włości czyli starostwie leżących, ks. Wawrzyńcowi altaryście Ś. Anny w Oniksztach dane. Autentyk ruski z kopią polską.

1563 marca 18 zamiana niektórych gruntów altaryskich wsiom plebańskim przyległych na grunta dworne plebańskie przez jw. jks. Protasowicza biskupa wileńskiego, plebana onikszyńskiego, z ks. Janem Marcinowiczem altarystą uczyniona.

1577 augusta 1 list jw. jks. Protasowicza biskupa wileńskiego, proboszcza onikszyńskiego, do podawców altarii Ś. Mikołaja z prośbą, aby ks. Braciszewskiego pretendowali.

1603 augusta 26 testimonium ks. Ławińskiego plebana onikszyńskiego, że altarią Ś. Mikołaja z podania jmci pp. Gryczynów obejmuje.

1605 augusta 8 proces imieniem ks. Ławińskiego plebana i altarysty

onikszyńskiego na jw. Montwida Dorohostajskiego marszałka W. W. Ks. Litt. o niewydanie poddanych zbiegłych ze wsi altaryskiej, nazwanej Bouble, do Połowienia należącej, i razem pozew ruski. [l. 109]

1634 julii 18 dany ,29 aug. eodem anno w Trybunale przyznany, a 1696 8bris 27 w grodzie wileńskim aktykowany zapis wyderkafowy, od jp. Wołowicza jks. Marcinowi Żagłowi, dziekanowi i officjałowi wileńskiemu proboszczowi oszmiań skiemu dany na ziemskie dobra Mejszagołę w województwie wileńskim leżące, gdzie się sumy na kilkanaście tysięcy wnosi z obowiązkiem corocznego płacenia procentu.

1635 mar. 21 kopia indultu od jw. Brzostowskiego biskupa wileń. a probowanego na ufundowanie w kościele onikszyń. bractwa Ś. Anny.

1643 lipca 5 kopia testamentu jks. Żagła kanon. wileń., fundatora bractwa i odnowiciela altarii Ś. Anny, w którym czyni legacje na tąż altariją i wkłada obowiązek, aby co tydzień jedna Msza Ś. dla ubogich, druga we wtorek o Ś. Annie śpiewana odprowowała się.

1729 julii 27 registr sum bractwa Ś. Anny i rewersał.

1729 julii 28 rewersał inwentarza przy objęciu Antojezierza za sumę wyderkafową, gdzie się i sprzęt kaplicy Ś. Anny wyraża.

1729 august. registr dokumentów rewersalny od jp. Mojgisa komis. Ś. Anny bractwa dany, altarei i temuż bractwu służących.

1730 registr spraw komisarzom tegoż bractwa od jp. Żagła oddanych.

1738 julii 27 asekuracja jp. Kościatkowskiego jks. Nowickiemu komendarzowi i altaryście onikszyńskiemu dana, iż co rok po 80 złotych z Antojezierza prowizji według legacji dziada swego opłacać ma, przypomina tylko obowiązek, aby na tydzień dwie Mszę ŚŚ. u ołtarza Ś. Anny – jedna we środę śpiewana, a drugą w sobotę – czytana za legacje odprowowane były.

1745 registr sum do bractwa i altarii Ś. Anny należących, u kogo są lokowane, kart z osobna dwie.

1755 aprila 23 oblig od jp. Kuszelewskiego podczaszego, potym podstar. sądowego wiłkomier., jks. Łopacińskiemu kanonikowi wileńskiemu, proboszczowi i altaryście onikszyń. na 3186 złotych polskich dany, z listem na przyznanie na zatyłku, bractwu i altarii służący Ś. Anny. Suma ta wyderkafowa z Antojezierza przeniesiona na Kozliszki, a z Kozliszek wypłacona.

Dokumenta zawierające się w fascykule pod literą C, względem dyferencji w gruntach z starostwem pieniańskim i na dochodzenie z tegoż starostwa dziesięciny służące.

1507 roku kwit rewizorski, wyrażający pomiar gruntów starostwa pieniańskiego, z którego można się informować względem terażniejszych dyferencji między gruntami plebańskimi. Autentyk ruski z kopią polską.

1530 junii 27 list upominalny królewski do dzierżawców pieniańskich, aby

nie krzywdzili plebanii onikszyń. Autentyk ruski z kopią polską. Eodem anno et die listy upominalne królewskie do dzierżawców pieniańskich, aby ziemię, zwaną Pietraszka, plebanii wrócono, jako jej wiecznymi czasy nadaną. Dwa autentyki ruskie z kopią polską.

List królewski, przyświadczejący, iż do plebanii onikszyń. ziemia, zwana Mejłuszka, między gruntami pieniańskimi leżąca, należy. Autentyk ruski, 2 kopie po polsku. [l. 109v]

List podawczy Stanisława Mikołajewicza Radziwiłła dzierżawcy uszpołskiego i pieniańskiego, plebanii onikszyńskiej służący, na tęż ziemię Petraszka seu Petrykowszczyzna. Autentyk ruski, 2 kopie po polsku.

1559 7bris 9 die zamiana gruntów między wsią pieniańską i plebanią onikszyńską, gdzie się wyraża obustron granica. Autentyk ruski z kopią po polsku.

1559 inwentarz przez Abrahama Iwanowicza Kończę sprawionego. Extrakt z ksiąg Skarbu Litt. 1594 Xbris 19 wydany, gdzie się wyrażają sześć wsi: Pieniańskich, Żodziewicz seu Naczun, Gojgołów, Mikutewicz seu Ułdaków, Linkiszek, Sterkowicz alias Martiszewiczów grunta, obręby i zaścianki. Autentyk ruski z podpisem Wojciecha Stawęckiego pisarza Skarbu JKMci, z kopią polską.

1559 kopia kwitu rewizorskiego z ruszczyzny, wyrażająca rozmiar między starostwem pieniańskim i plebanem onikszyńskim Walerianem Protasowiczem, biskupem wileńskim, przez Abrahama Kończę uczyniony, służy w dyferencjach Żodziewicz.

1580 julii 20 proces w sprawie plebana onikszyń. na poddanych pieniańskiej wsi Nacewicza o zepsucie granic i zabranie gruntów migańskich. Autentyk ruski z kopią po polsku. Eodem anno 7bris proces w sprawie plebana onikszyńskiego na wieś Pieniańską, wojtostwo Peliskie, wieś Narzełowicze o zabranie gruntów plebańskich. Autentyk ruski z kopią po polsku.

1583 7bra 29 zeznanie jeneralskie względem zabrania gruntów migańskich przez poddanych pieniańskich, z ograniczeniem autentycznym ruskim, z kopią po polsku.

1593 januarii 10 wizja jeneralska szkód poczynionych w lesie plebańskim przez poddanych pieniańskich.

1594 Xbra 9 zeznanie jeneralskie w grodzie wilkomierskim czynionego wyjazdu na zasypanie nowych kopców i ścian, poczynionych in januario et februario 1593 przez Floriana Iwaszkiewicza podstarościę pieniańskiego między Migańcami i wsiami pieniańskimi Żodziewiczami, Gajgałami. Ex autentyku ruskiego z kopią polską.

1595 maji 20 proces plebana onikszyńskiego o przeoranie ściany migańskiej przez poddanych pieniańskich. Autentyk ruski z kopią polską.

1595 julii 9 list króla Zygmunta do Stanisława Andrzejewicza Dowojny,

rozkazujący aby według dawnej ustawy z Pienian wosk do kościoła oniksztyńskiego dawano. Autentyk ruski z kopią polską.

1595 julii 28 proces plebana oniksztyńskiego na wojta pieniańskiego o skoszenie łąki pode wsią nazwanej Migiany. Autentyk ruski z kopią polską.

1596 Xbra 2 dowód pozwu w sprawie plebana oniksztyń. z jw. Mikołajem Naruszewiczem kasztelanem żmudzkiem o zabranie gruntów. Autentyk ruski.

1598 marca 10 list króla Zygmunta do komisarzy, aby rozmierzyli i rozgraniczyli grunta plebanii oniksztyńskiej migańskie z pieniańskimi, za dzierżeniem jw. Naruszewicza kasztelana żmudzkiego. Autentyk ruski z kopią polską.

1598 julii 27 proces plebana oniksztyń. na dzierżawcę kupiskiego o pożęcie żyta na gruncie migańskim. Autentyk ruski z kopią polską. [l. 110]

1598 8bra 20 dekret komisarski in causa differentiarum między starostwem pieniańskim i plebanią oniksztyńską, gdzie się wyraża ograniczenie plebanii. Autentyk ruski na kilku arkuszach z kopią. Extrakt tegoż dekretu i ograniczenia Migańców.

1598 Xbra 20 relacja jeneralska plebanii oniksztyńskiej służąca, względem wykonanego juramentu przez chłopów migańskich in ordine dekretu komisarskiego.

1599 zapis ugodliwy między jw. Naruszewiczem kasztelanem żmudzkiem, uszpolskim, kupiskim i pieniańskim starostą, i plebanem oniksztyńskim względem dyferencji w gruntach migańskich od Żodziewicz i Linkiszek. Autentyk ruski z kopią polską.

1605 8bra 5 dekret grodzki wiłkomierski w sprawie plebana oniksztyńskiego z starostwem kupiskim. Autentyk ruski.

1614 marca 12 pozew po starostę wiłkomierskiego w sprawie plebanii oniksztyńskiej o zabranie gruntów, wycięcie puszczy i nowych granic poczynienia.

1616 dekret trybunalski w sprawie plebanii oniksztyńskiej po rusku.

1618 7bris 11 list obwieszczy podkomorski, wyrażający krzywdy Migańców przez zabranie gruntów Rakasoły i Wiliasoły nazwanych oraz przez wycięcie lasu etc. etc.

1647 ekstrakt inwentarza pieniańskiego z ograniczeniem wszystkich wsi tegoż starostwa, przez komisarzy królewskich uczynionego.

1662 julii 24 list do Matysa Krasowskiego namiestnika pieniańskiego, aby według dawnego zwyczaju i ustawy królewskiej dwa stawniki wosku do kościoła oniksztyńskiego oddawał. Autentyk ruski z kopią polską.

1695 marca 1 proces plebanii oniksztyńskiej na Pawłowicza i Janowicza, zawiadowców pieniańskich, o wycięcie lasu plebańskiego przez poddanych pieniańskich.

1695 8bra 6 list urzędu ziemskiego wiłkomierskiego upominalny do jw. Mikołaja Mikołajewicza Naruszewicza kasztelana żmudzkiego, uszpolskiego,

kupiskiego, pieniańskiego etc. starosty, aby względem poczynionych krzywd plebanowi onikszyńskiemu wydał sprawiedliwość i one nadgrodził. Autentyk ruski z kopią polską.

1700 9bra 8 pozew do grodu wiłkomierskiego po jp. Tyzenhauza, wiłkomierskiego, kupiskiego i pieniańskiego starostę, i jegoż zawiadowców o poczynione krzywdy plebanii onikszyńskiej.

1742 7bra 20 asekuracja od jp. Toczyłowskiego i Jucewicza, zesłanych przez wjp. Morykoniego starostę bolnickiego, a teraz wiłkomierskiego, względem odnowienia granicy migańskiej i rostrzygnięcia kłótni między sterkańcami.

1742 Xbra 26 punkta do juramentu chłopom migańskim i sterkańskim.

1742 8bra 3 świadectwo organisty, że ludzie migańscy stawali do juramentu.

1746 8bra 5 list jp. Gożewskiego do jp. Sipajły plenipotentą plebańskiego, przyświadczający, że poddani migańscy na terminie do juramentu stawali. [l. 110v]

1746 8bra 25 list jp. Bowdzicza do jp. Sipajły, zapraszający do pomiarkowania.

1772 junii 16 proces plebanii onikszyńskiej o zoranie gruntu Wołówki i zatknienie łąk plebańskich demum.

Proceder prawny, zaszły między plebanią onikszyńską i starostwem pieniańskim o różne krzywdy i wiolencje, ab anno 1772, ut supra przez rok 1773 i 1774 trwające, w osobnym zawinięciu. Delineacja na kształt mapy, gdzie wyraża terażniejsza dyferencja gruntów plebańskich onikszyńskich od pieniańskich.

Odpowiedź na zarzuty wjp. Morykoniego podkomorzego wiłkomierskiego, dzierżawcy pieniańskiego, dowodzące duktu swojego rzetelność.

Dokumenta zawierające się w fascykule pod literą D, na dochodzenie dziesięciny z Kowarska i Juskiszek oraz względem dyferencji z gruntami Czadelskiemi.

1500 roku 8bra 17 mandat komisarski na sądy prymasowskie w sprawie plebana onikszyńskiego z Hryhorym Ościkowiczem¹ o dziesięcinę z Kowarska etc. Autentyk po łacinie. Kopia listu królewskiego, alias komisarskiego z rozkazu króla do tegoż Ościkowicza w sprawie plebana onikszyńskiego.

1522 Xbra 14 wyjazd na grunta kościelne nazwane Wiżuny dla rozgraniczenia od gruntów Ościkowicza Czadeskich czyli Czadziejskich. Autentyk ruski z kopią po polsku.

Kopie dekretu Mikołaja Mickiewicza Ganwiłowicza komisarza

¹ Rankraštyje pavardė minima ir kita forma – *Ostikowicz*.

królewskiego, którym w dyferencjach Czadziejskich z Ostikowiczem zachodzących grunta zabrane plebańskie do wrócenia przysądżają. Autentyk sam ruski, kopia polska.

1533 Xbra 5 dekretów konsystorskich, pod ekskomuniką Ościkowiczowi, nakazując, aby dziesięcinę z Kowarska i Trokiszek do plebani onikszyńskiej dawał, sztuk 2.

1535 januar. 1 dekret autentyczny prymasowski in eadem causa decimarum de Kowarsko et Juszkiszki, na pergaminie z pieczęcią wiszącą w wosku.

1538 marca 18 w tejże sprawie o dziesięcinę z Kowarska i innych dóbr dekretów konsystorskich sztuk 2.

Eodem anno Xbris 9 ekskomunika na Ościkowicza o nieczynienie zadość dekretom urzędu duchownego względem dziesięciny.

Eodem anno 13 Xbris revocatio limitationum Kowarsko, data per episcopum Vilnensem. Autentyk łaciński.

1539 aprilis 27 powtórna ekskomunika na tegoż Ościkowicza o nieczynienie zadość dekretom zwierzchności kościelnej.

1540 Xbra 22 kopia ugody Ościkowicza, względem dziesięciny należącej do plebanii onikszyńskiej, przed królem zaszej.

1598 julii 29, eodem ano 20 9bris et anno 1599 pozwy ziemstwa wilkomierskiego po Hryhora Sanguszkowicza czyli Ościkowicza [l. III] o zatrzymanie dziesięciny z Kowarska i Juszkiszek kościołowi onikszyńskiemu należącej.

1643 marca 31 ekstrakt komisji od króla nakazanej w sprawie plebanii onikszyńskiej z Hryhorym Hryhorowiczem Ościkowiczem względem dyferencji między gruntem plebańskim Wiżuny i ościkowiczowskim Czadeskim, ex actis kancelarii W. Ks. Litt. wydany. Autentyk ruski z kopią po polsku.

Dokumenta zawierające się w fascykule pod literą E, na dochodzenie dziesięciny z starostwa onikszyńskiego służące.

1576 marca 11 kopia listu króla Stefana Batorego do Hlebowicza kasztelana mińskiego, starosty onikszyńskiego, aby według dawnego zwyczaju na kościół onikszyński dziesięcinę ze dworu starościnskiego oddawał.

List upominalny tegoż króla do Hlebowicza, kasztelana mińskiego i dzierżawcy onikszyń., o ufundowanie w Oniksztach popa dyzunickiego. Autentyk ruski.

Ustawa po rusku na zniesienie cerkwi dyzunickiej w Oniksztach ufundowanej.

1599 februar. 17 mandat ad instantiam plebana onikszyńskiego po Hlebowicza wojewodę trockiego o niewydanie dziesięciny z jeziora Wielkiego Onikszyńskiego, po rusku.

1618 februar. 10 dekret ziemski wilkomierski z Hlebowiczem wojewodą smoleńskim w tejże sprawie.

1647 aprila 10 asekuracija jw. Hlebowicza, wojewody smoleńskiego starosty onikszyń., na wypłacenie coroczne po złotych 200¹ za dziesięcinę należącą z starostwa onikszyńskiego. Autentyk z kopią.

Proceder prawny ab anno 1753 ad 1774 z starostami onikszyńskimi w osobnym zawinięciu są. Pozwy z dowodami, mandata królewskie etc.

Dokumenta zawierające się w fascykule pod literą F, posesją Elminik, Kałwelów, Szejminiszek i innych do tych wsi należących gruntów fundujące.

1639 aug. 2 ekstrakt z ksiąg trybunalskich prawa frymarkowego czyli zamiennego, którym folwark altarii onikszyńskiej Poławienie dostaje się ksciu Radziwiłłowi wojewodzie wileńskiemu, hetmanowi W. W. Ks. Litt., a folwark Elmiszki alias Elminiki radziwiłłowski, od Owanty, dziedzicznych dóbr książęcych oderwany, dostaje się ks. plebanowi oraz altaryście onikszyńskiemu. W tym prawie wyrażają się wsie Szejminiszki i Kałwele z jeziorem Elmis, z zaściankami i przydanymi gruntami. Autentyk z kopią jedną samego prawa, a drugą ekstraktu prawa zamiennego, sztuk 3, w których jest i ograniczenie.

Eodem anno et die inwentarz folwarku Elminik, gdzie się wyrażają poddani i ich powinność. Autentyk i 2 kopie po polsku.

Eodem die et anno intromisja do tegoż folwarku Elminik. Autentyk i kopia po polsku.

Dokumenta w fascykule pod literą G na dochodzenie gruntu [l. IIIv] w polu Powiryńskim od jpp. Kopańskich i Tomaszewiczów.

1633 roku aprila 20 proces plebański onikszyński w grodzie wiłkomierskim, zanesiony na jpp. Januskiewicz i Żmijowskiego o przywłaszczenie sobie włok i niw do kościoła onikszyńskiego należących w polu powiryńskim, Bartyszki seu Bartyszyszki nazwanych. Autentyk ruski z kopią polską.

1634 9bris 13 kopia prawa przedaźnego, od Januskiewiczza Żmijowskiemu na grunta Czapliszki danego, i razem zamiany, gdzie się wyrażają niwy do plebana onikszyń. należące. Trzyma one teraz jp. Kopański horodniczy smoleński. Eodem anno Xbris 13 widymus tegoż prawa zamiennego Januskiewiczów z Żmijowskiemi.

1746 respons jp. Kopańskiego upominającemu się plebanowi onikszyńskiemu o grunta swe w polu powiryńskim leżące, przezeń zabrane. List jp. Tomaszewicza, teraz sędziego grodzkiego wiłkomierskiego, do ekonomy plebanii, w tymże.

1759 aprila 21 i 1761 8bris 10 pozwy z dowodami na sądy podkomorskie po ich mściów Kopańskiego i Tomaszewicza o też grunta plebańskie.

¹ Toliau rankraštyje dar kartą įrašytas žodis *złoty*.

1761 9bris 7 dekret podkomorski in contumaciam jp. Kopańskiego otrzymany.

Dokumenta w fascykule pod literą H, do rozprawy z jj. pp. Downorowiczami, Mojgisami, Komorowskim z Ponieniem i z jp. Zarębą plenipotentem plebanii o złą sprawę atencją.

1581 roku 7bra 1 proces plebana oniksztyńskiego w grodzie wiłkomierskim na jw. Wołmińskiego kasztelana połockiego i na poddanych wsi Fiodoryszek o zepsowanie granic i rozkopanie kopców wioski Sypelów. Autentyk ruski z kopią polską.

1599 8bra 12 kopia listu do urzędu podkomorskiego z strony plebana oniksztyńskiego, gdzie się wyrażają granice Sypelskie i inne poddani plebańskie.

1746 8bra 3 zapis ugodliwy między plebanem oniksztyńskim i jp. Stefanem Downarowiczem względem zachodzących dyferencji gruntów migańskich. Autentyk z kopią.

Proceder prawny ab anno 1761 ad annum 1774 w osobnym zawinięciu, gdzie są procesa, pozwy z swymi dowodami, obdukcje jeneralskie etc., judicata status causae drukowany etc., do rozprawy in utroque judicio służące z jpp. Downarowiczami, Mojgisami, Komorowskim posesorem Ratkun, Morykonim podkomorzym wiłkomierskim, posesorem Ponienia po karmelitach, o różne wiolencje, zepsowanie granic, kopców etc., a z jp. Zarębą plenipotentem plebana oniksztyńskiego o złą atencją sprawę, iż dopuścił sprawie pójść na wjp. Morykoniego podkomorzego własny interes graniczny z plebanią mającego w gruntach krostańskich.

Dokumenta w fascykule pod literą I, służące w dyferencjach z Ponieniem.

Dawny proceder prawny plebana oniksztyńskiego z jpp. Oziębłowskimi o zabranie gruntów Popiskich, o zrujnowanie kopców i dawnych granic etc. etc. Są procesa, pozwy i dekreta, jeden ziemski wiłkomierski, gdzie się wyraża jakiegokolwiek ograniczenie, drugi trybunalski etc., ab anno 1636 ad annum 1689. [l. 112]

Dokumenta w fascykule pod literą K.

1mo skrypt ugodliwy jp. Kaczyńskiego starosty jazmińskiego, względem dyferencji z plebanią oniksztyńską.

2do rozgraniczenie majątności Szłowian od gruntów do plebanii oniksztyńskiej należących.

Dokumenta w fascykule pod literą L na utwierdzenie posesji Do\w/ktoryszek.

Ab anno 1611 ad annum 1669 proceder prawny plebana oniksztyńskiego z Wołłowiczem, Dzidziulą i innymi, i oraz tychże z plebanem oniksztyńskim są procesa, pozwy ad invicem, dekreta etc., także prawa sprzedażne na Dowktoryszki.

1611 februarii 11 prawo od Wołłowiczów Dzidziulom dane.

1648 od Dzidziulów Boroskiemu dane.

1669 maja 9 prawo na też Dowktoryszki, od Jerzego Kiełpsza dane Jamentowej, z intromisjami, ekstraktami etc. Może być ten proceder użyty w dyferencjach z jp. Mojgisem i Jurgiszkami, videantur prawa i dekreta.

Dokumenta w fascykule pod literą M.

1670 roku 7bra 27 zamiana ziemi Dziakoszki nazwanej funduszowej na Dowktoryszki, czyniona przez komisarzy od biskupa zesłanych, potrzebna z jp. Mo[j]gisem i Żabą posesorem Dziakiszek.

1697 apr. 2 ekstrakt ograniczenia wioski Łojgiedziów gruntów i szachowniczy, z prawa wieczystego wypisane.

1700 list zastawny od Mitanów jurysdyczanów plebańskich na morg gruntu nad Świętą rzeką w złotych 35. Jp. Mojgis pieniądze przyjął, a gruntu nie wrócił.

1701 9bra 3 registr ograniczenia wsi Łojgiedziów i inwentarz.

1733 junii 11 ekstrakt testamentu jp. Bortkiewicza cześnika wiłkomierskiego, którym obowiązuje jp. Mojgisa, aby 100 talarów na kościół oniksztyński wypłacił.

1746 7bra 21 informacja względem szachownic między gruntami plebańskimi i jp. Mojgisa. Notacja gruntów, które sobie od plebanii oniksztyńskiej jp. Mojgis przywłaszczył. Pretensje do jurysdyczanów plebańskich oniksztyńskiej jp. Mojgisa i jurysdyczanów do niego.

W osobnym zawinięciu proceder prawny plebanii oniksztyńskiej z jpp. Mojgisami o różne wiolencje, boje, krzywdy etc., juryzdyczanom plebańskim zarzecznym poczynione są. Status causae procesa, pozwy z dowodami swymi etc. do rozprawy służące.

Dokumenta w fascykule pod literą N.

1mo prawa jurysdyczanów plebańskich wzajem sobie na place y grunta dawane, ab anno 1528 ad 1700.

2do karta od jp. Kościałkowskiego dana plebanowi oniksztyńskiemu, iż ludzie mieszkający na jego placach mają etiam in civilibus zwierzchności plebańskiej podlegać.

3tio asekuracja jp. Fergisa, iż za pokazaniem przez plebana oniksztyńskiego, że więcej nad 200 złotych plebanii w zastawie grunt Łotowiany mającej należy, ma dopłacić, dana przy okupie tegoż gruntu.

4to testament Piotra Bartłomiejewicza Bunia jurysdyczanina plebańskiego anno 1606 czyniony.

Dokumenta w fascykule pod literą O, zawierające kwity różne [l. 112v] poboru tak duchownego niegdyś dawanego, jako też pospolitego. Duchowny pobór ab anno 1607. Pospolitego poboru kwity ab anno 1744 ad annum 1774.

W fascykule pod literą P.

1mo wizyty od różnych biskupów nakazane kościoła i plebanii oniksztyńskiej.

2do rejestra dawniejsze sprzętu kościelnego i plebańskiego. **3tio** rejestra dokumentów plebanii oniksztyńskiej służących, różnymi czasy branych i wracanych.

W fascykule pod literą Q.

Proceder prawny jks. Prozora kanonika wileńskiego, plebana oniksztyńskiego, z jp. Gojżewskim, pretendującym wydania poddanych Jodwirszów. Testimonia ab anno 1711, że są wolni, i dekreta grodzkiego wiłkomierskiego; hac in parte zakończony.

W fascykule pod literą R.

1mo papiery służące do procederu jpp. Frąckiewiczów z jw. Kociełem podskarbisem W. Ks. Litt.

2do testament Łowmeki, prawa i opisy tak Łowmeków, jako Wojdatów etc.

3tio obligi już opłacone, prawo zastawne na chłopa. Listy różne plebanów oniksztyńskich niepotrzebne.

W fascykule pod literą S.

Proceder prawny plebanów oniksztyńskich z jpp. Kościałkowskimi i Downarowiczami o zabicie Ruleszy jurysdyczanina plebańskiego; zakończony.

W fascykule pod literą T.

Proceder z jp. Walickim, dzierżawcą plebańskim oniksztyńskim, względem jego i do niego pretensji. Także razem z jp. Proszyńskim o zbiegłych poddanych; zakończony.

W fascykule pod literą U.

Proceder z jp. Dobużyńskim, dzierżawcą plebańskim oniksztyńskim, o różne przebory y krzywdy poddanych; zakończony.